

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Houderijrichtlijnen

Cluster 7c

Parkieten 3 Familie Psittacidae
Geslachten: Northiella, Nymphicus, Platycercus,
Polytelis

© piet.anders@indesigmac.com

2021

Document 2021 DE&W 45

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:

Bondsbureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

Bergen op Zoom

Op het voorblad: *Nymphicus hollandicus* – Valkparkiet grijs
Foto: Piet Onderdelinden †.

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is: *Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtname van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.*

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn –ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden met houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor vogelsoorten die behoren tot Cluster 7c.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving NBvV

Afdeling Educatie en Kennisoverdracht

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 7c Parkieten

Orde: Psittaciformes

Algemene houderijrichtlijn voor Parkieten 5

Familie: Psittacidae

Geslacht Northiella

Northiella haematogaster Yellow vented Bluebonnet parkiet 12

Northiella h. haematorrhoa Redvented Bluebonnet parkiet 19

Geslacht Nymphicus

Nymphicus hollandicus Valkparkiet 26

Geslacht Platycercus

Platycercus adsicitus Blauwwang rosella 32

Platycercus a. palliceps Bleekkop rosella 39

Platycercus caledonicus Geelbuik rosella 46

Platycercus elegans Pennant rosella 53

Platycercus e. adalaidae Adelaide rosella 60

Platycercus e. flaveolus Strogele rosella 67

Platycercus eximus Pracht rosella 74

Platycercus icterotis Stanley rosella 81

Platycercus venustus Browns rosella 88

Geslacht Polytelis

Polytelis alexandrae Prinses of Wales parkiet 95

Polytelis anthopeplus Bergparkiet 102

Polytelis swainsonii Barraband parkiet 109

Bijlage A

Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 7c 116

Algemene Houderijrichtlijn

Parkieten deel 3

Cluster 7c

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor Parkieten.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels die wordt gerekend tot de volièr- en kooivogels.

Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volièr- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Verklaring NBvV code.

De gebruikte code is opgebouwd op basis van het NBvV vraagprogramma 2020 t/m 2024

De lettercode b.v. K heeft betrekking op de sectie waarin de vogelsoort is ingedeeld.

De dan volgende cijfercode geeft met de eerste twee cijfers aan in welke groep de vogel is ingedeeld en de dan volgende cijfers geven aan wat het volgnummer in de groep is.

Soms zijn de man en de pop in opeenvolgende volgnummers aangegeven.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in het document Houderijrichtlijnen Cluster 7a t/m 7e

Documentnummer 2020 DE&W 43 t/m 202 DE&W 47

Taxonomie

In onderstaand overzicht zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels waarvoor houderijrichtlijnen beschikbaar zijn en die behoren tot de Orde Psittaciformes, Familie Psittacidae, Geslachten Northiella, Nymphicus, Platycercus, Polytelis.

Familie	Geslacht	Soorten
Psittacidae	Northiella	2 soorten
	Nymphicus	1 soort
	Platycercus	9 soorten
	Polytellis	3 soorten

Land van herkomst

Parkieten komen voor in de tropische gebieden in Australië, Indonesië, Molukken en oost Timor.

Oorspronkelijke biotoop.

Laag gelegen bossen, langs rivieren en waterbronnen, kokosnoot plantages en open vlakten met eucalyptusbomen.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Parkieten zijn soms geplaatst op de CITES appendix I en de Europese soortenlijst A, maar de meeste soorten op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de afzonderlijke houderijrichtlijnen van de soorten is dit nader aangegeven.

Status IUCN Red List

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Als vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, het groot brengen van de nakomelingen, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale¹ gedragingen van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet

---

¹ Cie DE&W NBvV, *Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels"*. 2020, uitgave NBvV. Documentnummer 2020 DE&W 04.

alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Parkiet lang, in een goede gezondheid verkeren.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen, afgekort tot PBFD;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Omdat de vogels veel op de rond scharrelen verdient het aanbeveling ze jaarlijks een of twee ontwormingskuren te geven.

De poppen kunnen last krijgen van vetgezwollen (lipoma) door zwaarlijvigheid.

Huisvesting

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Parkiet.

Parkieten kunnen goed in een binnen volière worden gehouden met een open verbinding naar een buitenvolière. Deze buitenvolière heeft bij voorkeur een afmeting van 400x200x200 (lxbxh)

De lengte van de volière is het belangrijkste. De binnenvolière voor een koppel kan 200x100x100 cm. zijn.

Worden vogels binnen gehouden in een vlucht dat moeten voorzieningen worden getroffen voor een goede beluchting waardoor de kwaliteit van de lucht zo optimaal mogelijk is.

De luchtvochtigheid is bij voorkeur gelijk aan de buitenlucht en zal gemiddeld zo'n 40 – 70% bedragen.

Het aantal lichturen binnen heeft een goede uitwerking op de ontwikkeling van de vogels.

Zeker tijdens het broedseizoen zijn de vogels 12 tot 14 lichturen nodig.

Dit aantal uren moet voor het broedseizoen al worden opgebouwd om de vogels in een optimale broedconditie te krijgen.

Buiten het broedseizoen volstaat zeker bij het houden in een volière het natuurlijke dagritme aan lichturen. In de binnenkooi of binnenvolière moet het aantal lichturen ook in de winter bij voorkeur minimaal 12 zijn.

De Parkieten moeten in de winter vorstvrij en tochtvrij kunnen overnachten in de binnenvolière.

Toch komt het voor dat de vogels er voor kiezen om ook in de winter buiten te vertoeven terwijl ze ook binnen zouden kunnen zitten.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Parkieten is aanvullend onderstaand van toepassing:

Parkieten zijn vooral in het broedseizoen erg territoriaal. Meerdere koppels in dezelfde vlucht kan alleen als de ruimte groot genoeg is. Tijdens het opgroeien van de jongen kan de man agressief worden naar de vooral jonge mannetjes.

De vogel is intelligent als het gehouden wordt als gezelschapsdier. Het is een luidruchtige papegaai.

Door de krachtige snavel is het vereist dat de volière van metaal wordt gemaakt en voorzien van zwaar gaas.

Het fokken

Parkiet mannen zijn vanaf het derde jaar broedrijp. De poppen al vanaf het tweede jaar.

Ervaren fokkers gebruiken vogels van tenminste vier jaar oud. Een eenmaal ontstaan koppel blijft de rest van hun leven bij elkaar.

Het broedseizoen loopt als ze buiten worden gehouden vanaf de maand maart.

Parkieten zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 30 x 30 x 60 – 100 cm. cm, met een invlieggat van 10 – 15 cm. cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kan een uitgeholde boomstam als nest dienen. Aanbevolen wordt het aanbrengen van twee invliegopeningen. Ook kan de bovenzijde open gelaten worden.

De vogels maken zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Ook gebruiken de vogels eucalyptus bladeren, laurierbladeren, naalden van de grove den en houtmoolm als bodembedekker. Deze knagen ze zelf af van de binnenkant van het broedblok.

Per broedseizoen wordt één broedronde gehouden. In sommige gevallen twee.

In een broedronde worden 2 tot 5 eieren gelegd.

Bij deze soort broeden beide ouders soms de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 23 tot 24 dagen. De ouders brengen zelf hun jongen groot die alle goed door de jeugdruimten komen en uitgroeien tot volwassen dieren.

Voeding, drinken en badwater

Parkieten zijn zaadeters.

Zij worden gevoerd met een zaadmengsel voor parkieten zonder dat hieraan zonnebloempitten zijn toegevoegd. Op deze wijze kan vervetting worden voorkomen.

De vogels kunnen ook gevoerd worden met pellets.

De vogels zijn dol op het knagen aan takken met bladeren. Deze moeten steeds beschikbaar zijn.

Parkieten eten ook graag fruit, bessen, (gebroken) noten, wortels en jonge scheuten van planten en gekiemde zaden.

Ook kunnen hiervoor pellets worden gegeven die vers fruit e.d. kunnen vervangen.

Naast een goed zaadmengsel kan standaard fabriekseivoer aangevuld met voedingssupplementen als spirula, probiatica, Aves opfok en stuifmeelkorrels worden verstrekt.

In het broedseizoen wordt het voedselaanbod uitgebreid met insecten en of insectenpaté

De vogels krijgen zeker om de twee dagen vers schoon drinkwater.

Ze baden niet graag in badschalen. Een douche of regenbui stellen ze meer op prijs.
Een regenbui kan kunstmatig worden nagebootst.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Parkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Parkiet wordt tijdens een tijdelijke tentoonstelling afhankelijk van de grootte ondergebracht in een kleine kistkooi of in een volièrè.

De voorgeschreven tentoonstellingskooi wordt op de afzonderlijk houderijrichtlijnen per vogelsoort aangegeven.

Identificatie en registratie.

Vogelsoorten die geplaatst zijn op de CITES appendix I en de EU bijlage A moeten voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring waarop vermeld staat: de bond die de ring heeft afgegeven, het jaar waarin deze is afgegeven, de code NL, de ringdiameter, het kweeknummer van de fokker en het volgnummer. Daarnaast is een dergelijke ring voorzien van een breukzone.

Bij beschadiging van de ring door b.v. oprekken, zal de ring breken en onbruikbaar worden. Belangrijk is dat de juiste ringmaat is gebruikt.

De voorgeschreven ringdiameter is op de afzonderlijke houderijrichtlijnen voor iedere soort aangegeven.

Deze ringen moeten afzonderlijk worden besteld bij de NBvV

Er dient een administratie bijgehouden te worden waaruit blijkt aan wie een dergelijke ring is afgegeven.

Zolang de jonge vogels in uw bezit blijven, op het adres dat gelijk is aan die van de ouderdieren (die immers een EG-certificaat hebben) is een EG-certificaat voor die jongen nog niet noodzakelijk.

Zodra de jonge vogels van eigenaar wisselen dient u digitaal een EG-certificaat voor iedere vogel aan te vragen. Alleen als het EG-certificaat in uw bezit is mag de vogel het adres verlaten.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is op de afzonderlijke houderijrichtlijnen voor iedere soort vermeld.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Papegaaien niet verplicht.

Aankoop en verkoop.

De aanschaf van een Parkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Voor overdracht (verkoop) en het vervoer van vogelsoorten die voorkomen op bijlage A heeft de vogelliefhebber per vogel een EG certificaat nodig.

Dit EG certificaat kan digitaal worden aangevraagd via de site van de DR-Loket van het Ministerie van Economische Zaken.

Indien de mogelijkheid om dit digitaal te doen niet voorhanden is, kan een papieren formulier worden aangevraagd.

Een EG-certificaat wordt niet kosteloos verstrekt.

Omdat veel Papegaaien geplaatst zijn op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere van deze verkochte vogels een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is om naast een controle op de sekse van de dieren, ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

De vogels laten testen op o.a. PBF, PDD, Polyoma en Chlamydia.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Parkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Een beet van een kaketoer is pijnlijker dan die van een papegaai of parkiet.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de meeste Parkieten enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Bovendien is het twijfelachtig of een Parkiet gedurende de winterperiode in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Prof. dr. Thijs Vriens *de Encyclopedie van grote papegaaien*, serie Over Dieren, Uitg. Welzo Media Producties, Warffum, 2002, ISBN 905821155X

Links.

www.ibc.lynxeds.com

www.dagboek.akala.nl

www.vogelindex.nl

www.akala.nl

www.caroonacreek.nl

Specifieke houderijrichtlijn Yellow-vented blue bonnet parkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 25.001.003/004

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogel
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Northiella

Soort: **Northiella haematogaster haematogaster**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn drie ondersoorten:
Northiella h. haematorrhous
Northiella h. pallescens
Northiella h. narethae

Land van herkomst:

Australië

Oorspronkelijk biotoop:

Hoog en minder hoog struikgewas bestaande uit dwergachtige eucalyptus struiken.

Beschrijving vogel:

De Yellow-vented blue bonnet parkiet is 29 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is niet of nauwelijks waarneembaar. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren of een DNA onderzoek met behulp van veren van de vogel..

De snavel is lichtgrijs, de ogen donkerbruin.

Het voorhoofd is diepblauw. De kopbevedering is overwegend grijsbruin. De wangstreek is diepblauw. In de oorstreek is een onregelmatige geelgrijze tekening aanwezig.

De rug en stuit zijn as bruin. De bovenstaart dekveren zijn zeegroen.

De borst is grijsbruin. De buik is overwegend rood. De dijen zijn geel. De onderbuik is rood met een gele omzoming en heeft een karakteristieke paddenstoel tekening. Het onderlichaam is geel. De onderstaart dekveren zijn geel.

De vleugeldekken zijn olijfgroen. De vleugelpennen zijn grijsbruin. De schouderbocht en vleugelranden zijn blauw, overgaand in ultramarijnblauw op de grote vleugeldekken.

De vleugelspiegel is olijfgroen/geel.

De buitenste staartpennen zijn zeegroen, de middelste staartpenen zijn blauwgroen.

De pootkleur is donker hoornkleurig met grijsbruine nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De parkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtlijn.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Yellow-vented blue bonnet parkiet** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaalgedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Yellow-vented blue bonnet parkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Yellow-vented blue bonnet parkiet.

Yellow-vented blue bonnet parkieten worden onder gebracht in vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn 400 x 100 x 200 cm. (lxbxh)

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,5 m lang en ca. 70 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat verwarmd, droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volière af te dekken met glasplaten.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Yellow-vented blue bonnet parkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:
De Yellow-vented blue bonnet parkiet is een rustige en verdraagzame vogel die buiten het broedseizoen wel in een ruime volière met andere tropische vogels kan worden gehouden. Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden.

Het fokken met de Yellow-vented blue bonnet parkiet.

De Yellow-vented blue bonnet parkieten zijn na het 3e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart en kan doorlopen tot september.. De vogels doen 1 broedronde per seizoen.

Deze parkieten zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60 cm, met een invlieggat van 6 cm. De wanddikte moet bij voorkeur 8 – 20 cm zijn. Tijdens het broedseizoen knagen de vogels hout af van de wand om het nest schoon te houden.

Er worden drie tot vijf eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 23 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 50 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad parkieten Sociëteit, 1992, no. 3, blz. 100 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uit. NBvV, dec. 2005, blz. 404

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Yellow-vented blue bonnet parkieten zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze grote parkieten worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Parkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Yellow-vented blue bonnet parkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Yellow-vented blue bonnet parkiet wordt 5 jaar gevraagd als Eigen Kweek en tijdens een tentoonstelling ondergebracht in een grote kistkooi..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4,5 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Yellow-vented blue bonnet parkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Yellow-vented blue bonnet parkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Yellow-vented blue bonnet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Yellow-vented blue bonnet parkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Yellow-vented blue bonnet parkiet enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door W.J. Nuus, fokker van Yellow-vented blue bonnet parkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Psephotus, Psephotellus en Northiela soorten, uitgave van de NBvV 2014 – 2020, blz.54 - 58,,opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten

Stichting Diergeneeskundig memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Northiella haematogaster*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.linxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Red-vented blue bonnet parkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 25.001.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Northiella

Soort: **Northiella haematogaster haematorrhous**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn drie ondersoorten:

Northiella h. haematorrhous

Northiella h. pallescens

Northiella h. narethae

Land van herkomst:

Australië

Oorspronkelijk biotoop:

Hoog en minder hoog struikgewas bestaande uit dwergachtige eucalyptus struiken.

Beschrijving vogel:

De Red-vented blue bonnet parkiet is 29 cm. groot.

Het onderscheid tussen een man en pop is niet of nauwelijks waarneembaar. Het verdient aanbeveling daartoe een endoscopisch onderzoek te laten uitvoeren of een DNA onderzoek met behulp van veren van de vogel..

De snavel is lichtgrijs, de ogen donkerbruin.

Het voorhoofd is diepblauw. De kopbevedering is overwegend grijsbruin. De wangstreek is diepblauw. In de oorstreek is een onregelmatige geelgrijze tekening aanwezig.

De rug en stuit zijn as bruin. De bovenstaart dekveren zijn zeegroen.

De borst is grijsbruin. De buik is overwegend rood met aan de zijkanten geel.. De dijen zijn geel. De onderbuik is rood met een gele omzoming en heeft een karakteristieke paddenstoel tekening. Het onderlichaam is rood. De onderstaart dekveren zijn rood met gele omzoming.

De vleugeldekenveren zijn kastanje rood. De vleugelpennen zijn grijsbruin. De schouderbocht en vleugelranden zijn blauw, overgaand in ultramarijnblauw op de grote vleugeldekenveren.

De vleugelspiegel is diep rood.

De buitenste staartpennen zijn zeegroen, de middelste staartpenen zijn blauwgroen.

De pootkleur is donker hoornkleurig met grijsbruine nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als

- gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
  - d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De parkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern LC = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Red-vented blue bonnet parkiet** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

---

³ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Red-vented blue bonnet parkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Red-vented blue bonnet parkiet.

yellow-vented blue bonnet parkieten worden onder gebracht in vluchten welke opgesteld staan in de buitenlucht.

Deze vluchten zijn 400 x 100 x 200 cm. (lxbxh)

In een vlucht wordt één koppel vogels ondergebracht en zijn geen andere vogelsoorten aanwezig.

Zo worden mogelijke problemen van agressie naar andere soorten voorkomen. Vooral in het broedseizoen kunnen ze agressief zijn t.o.v. partners.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,5 m lang en ca. 70 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat verwarmd, droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volière af te dekken met glasplaten.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Red-vented blue bonnet parkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:
De Red-vented blue bonnet parkiet is een rustige en verdraagzame vogel die buiten het broedseizoen wel in een ruime volière met andere tropische vogels kan worden gehouden. Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden.

Het fokken met de Red-vented blue bonnet parkiet.

De Red-vented blue bonnet parkieten zijn na het 3e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint eind maart en kan doorlopen tot september.. De vogels doen 1 broedronde per seizoen.

Deze parkieten zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60 cm, met een invlieggat van 6 cm. De wanddikte moet bij voorkeur 8 – 20 cm zijn. Tijdens het broedseizoen knagen de vogels hout af van de wand om het nest schoon te houden.

Er worden drie tot vijf eieren gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is gemiddeld 23 dagen. Het uitkomstpercentage is 75%

De jongen worden door de ouders zelf gevoerd.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer. In deze periode zijn de soortkenmerken nog niet zichtbaar.

Na 50 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1998, no. 4, blz. 150 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uit. NBvV, nov. 2, 1998, blz. 485

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Red-vented blue bonnet parkieten zijn zaad- en vruchteneters.

Voor deze grote parkieten worden door de diverse voerfabrikanten van zaadmengsel een afzonderlijk zaadmengsel samengesteld.

In het broedseizoen kan het vetgehalte iets worden verhoogd door toevoeging van zonnebloempitten.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit en kiezel wordt avi terra = bodemmineralen toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Parkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden niet graag in open schalen. Ze kunnen dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Red-vented blue bonnet parkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Red-vented blue bonnet parkiet wordt 5 jaar gevraagd als Eigen Kweek en tijdens een tentoonstelling ondergebracht in een grote kistkooi..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring. Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4,5 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Red-vented blue bonnet parkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Red-vented blue bonnet parkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Red-vented blue bonnet parkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Wenselijk is ook om naast een controle op de sekse van de dieren ook op ziektes te laten controleren door middel van een bloedafname.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Red-vented blue bonnet parkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Bedenk daarbij wel dat in de broedtijd ook bij rustige vogels het contact tot een minimum moet worden beperkt, zeker waar het gaat om controle in het broedblok. Niet alleen de fokker kan verwond raken maar ook de pop en de jongen kunnen worden mishandeld of gedood.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Red-vented blue bonnet parkiet enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door W.J. Nuus, fokker van Red-vented blue bonnet parkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Psephotus, Psephotellus en Northiela soorten, uitgave van de NBvV 2014 – 2020, blz.54 - 58,,opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Fenschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Northiella haematogaster*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Valkparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 24.001.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Nymphicus

Soort: **Nymphicus hollandicus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten binnen het geslacht Nymphicus.

Land van herkomst:

Australië

Oorspronkelijk biotoop:

In het land van herkomst komt de soort veel voor in half open bosgebieden, graslanden en langs wegen.

Beschrijving vogel:

De valkparkiet is een vogelsoort met een lengte van ca. 34 cm.

Tussen de man en de pop is een verschil in geslachtskenmerken.

Het lichaam en de vleugels van de wildkleur is zwartgrijs. Ook de slagpennen van vleugels en taart zijn zwartgrijs. De middelste staartpennen zijn donkergrijs.

Bij de man is het masker geel, die van de pop is grijs met een gele ondergrond.

De wangvlek is bij de man oranje en bij de pop oranje met een grijze waas.

De kleur van de kuif bij de man is geel, die van de pop is fletser geel.

De snavel is donkergrijs, de poten donkervlees kleurig en de nagels zijn zwartgrijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

Hoewel de Valkparkiet behoort tot de orde Psittaciformes en dan tot de familie Psittacidae, en als zodanig gerekend zou worden tot een soort dat vermeld zou staan op bijlage B van de Europese Soortenlijst, staat op blz. L 339/33 van de EU verordening nr. 1158/2012 dat de Valkparkiet **niet** op de bijlagen bij die verordening voorkomt en derhalve geen beschermde uitheemse vogel is.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Valkparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderijomgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt. Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en fourageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Valkparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

---

⁴ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::
Virale aandoeningen;
Bacteriële en mycotische aandoeningen;
Parasitaire aandoeningen;
Voedingsgerelateerde stoornissen;
Vederafwijkingen;
Intoxicaties;
Reproductiestoornissen;
Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:
jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Valkparkiet.

Valkparkieten worden buiten het broedseizoen gehouden in vluchten en of volièrès. In het algemeen bevinden zich ook andere vogelsoorten in deze vluchten en volièrès. Het heeft de voorkeur dat de vogels op deze wijze worden gehuisvest, maar het blijft dan wel noodzakelijk de vogels te beschermen tegen ongunstige weersomstandigheden. Een vorst- en tochtvrij nachthok dat bereikbaar is vanuit de vlucht of volièrè blijft noodzakelijk. Het is geen probleem dat er meerdere mannen en poppen afzonderlijk in een vlucht of volièrè worden ondergebracht. Uiteraard moet overbevolking worden voorkomen. Verschillende fokkers laten hun Valkparkieten in de volièrè broeden.

Valkparkieten kunnen tijdens het broedseizoen ook ondergebracht worden in kooien. Veelal zijn deze 120 x 50 x 40 cm. Het nestblok wordt dan aan de buitenzijde van de broedkooi aangebracht; bij kooien van 60 cm breed of meer, brengen veel fokkers de nestruimte in een schuiflade aan. Valkparkieten zijn echte klimmers en vliegers zodat voorkomen moet worden dat de vogels niet het gehele jaar door in de broedkooi moeten blijven. Na het broedseizoen gaan de vogels terug naar de volièrès en vluchten en groeien de jonge dieren verder uit onder soortgenoten.

Voor de periode dat de vogels binnen zitten in de broedkooien dienen de normale hygiënische eisen in acht worden genomen waar het de toevoer van frisse en verse lucht, de temperatuur (-10 tot 30° C) en de luchtvochtigheid betreft. Belangrijk is het aantal uren dat toch wel minimaal 12 uur en maximaal 17 uur moet bedragen. De gemiddelde waarde is bij veel vogelliefhebbers 16 uur.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV. Voor de Valkparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing: Wat de Valkparkiet tot een uitzonderlijke parkiet maakt is dat hij bij alle soorten vogels, zelfs de kleinste tropische vogels kan worden gehouden, alleen niet bij andere papegaaien en parkieten.

Het fokken met de Valkparkiet.

Valkparkieten zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de maand maart/april.

De vogels broeden in een dicht broedblok van 25 x 25 x 30 cm.(lxbxh), met een invliegopening van 8 cm. Bij het broeden in een volière verdient het aanbeveling per koppel twee nestblokken aan te bieden.

De vogels kunnen ook broeden in een broedkooi met de minimale afmetingen van 100 x 40 x 50 cm.

Per jaar worden veelal twee broedrondes gehouden.

Tijdens iedere broedronde leggen de vogels 5 tot 9 eieren, die door de vogels zelf worden uitgebroed.

De broedtijd duurt 20 - 22 dagen, waarbij opgemerkt dient te worden dat de Valkparkiet vanaf het 2^e ei gaat broeden en er dus een verschil in datum van uitkomt per ei is.

Afhankelijk van de conditie van het broedpaar en de broedomstandigheden komt veelal 80 - 100% van de gelegde eieren uit.

De ouders brengen zelf hun jongen groot. Dit verloopt goed daar er tot aan de jeugdruï geen opvallende sterftcijfer kan worden vastgesteld.

De periode waarna de jongen gescheiden kunnen worden van de ouders is wettelijk vastgelegd op

43 dagen (Bijlage 1 Besluit houders van Dieren 2014).

De jongen komen vlot door de jeugdruï. Na de jeugdruï volgen tentoonstellingsvogels een trainingstraject om langzaam te wennen aan de tentoonstellingskooi. Om stressfactoren te vermijden worden in dit traject de vogels ook meerdere malen in de hand genomen om zo te wennen aan de verzorger.

Inventarisatie fokverslagen.

maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 1953, blz. 66

maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1980, blz. 422 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de Valkparkiet en haar mutaties in 2006 standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater

Voor de Valkparkieten is door meerdere leveranciers van zaden een specifiek zaadmengsel samen gesteld, soms onder de naam van Australische parkieten. De mengsels zijn afgestemd op de verschillende periodes die de Valkparkiet doormaakt zoals het broedseizoen, het opgroeien, de ruiperiode en het tentoonstellingsseizoen. Daarnaast bestaan zaadmengsel die door ervaren fokkers zijn samengesteld en onder hun naam in de handel worden gebracht.

De voorkomende zaden zijn: kanariezaad, witzaad, millet wit/geel/ of rood, Japans millet, nigerzaad. Het kan voorkomen dat ook gele panis, gepelde haver en cardy is toegevoegd. Daarnaast komt het voor dat ook aanvullend (gekiemd) kiemzaad aan de Valkparkieten wordt gegeven.

Een goede zaadmengeling voor deze groep vogels is zodanig opgebouwd dat de conditie van de vogels optimaal kan zijn.

Naast een goed zaadmengsel kunnen fabrieksmatig eivoer voor kleine parkieten, al dan niet aangevuld met een geprakt ei, of eigengemaakt eivoer dat kan bestaan uit verse eieren in roomboter gebakken (roerei/omelet), vermengd met paneermeel, geraspte wortel, couscous en ontbijtpap, geven worden.

Vaak worden als extra voedingssupplementen gegeven in de vorm van Breedmax, vitamines (in de winterperiode vooral vitamine D)

Ook wordt wel tarwekiemolie door het zaad gemengd om het enigszins vettig te maken waarna er biergist, spirulina en calcium wordt toegevoegd.

De vogels krijgen schoon drinkwater.

valkparkieten baden niet. Ze zitten graag in de regen en hangen dan ondersteboven aan het gaas.

Om dit mogelijk te maken is het aan te bevelen een gedeelte van de volière zonder overkapping te houden.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Valkparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen gedurende vier jaar ingezonden worden als Eigen Kweek en worden ondergebracht in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Valkparkiet is 5,4 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Valkparkiet niet verplicht.

Aanschaf

De aanschaf van Valkparkieten als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Valkparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Valkparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door leden van de vogelvereniging te Tubbergen en de Fugelvereniging Fugelnocht van Damwoude en A.H. Spaak, fokkers van Valkparkieten.

Literatuur /links

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen voor de Valkparkiet, uitgegeven door de NBvV. 2016 – 2020.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Andre van Kleunen, Christian Kamprichter & Henk Sierdsma *De verspreiding van Halsbandparkieten en andere in het wild voorkomende papegaaiaachtigen (Psittaciformes) in Nederland.*

SOVON rapport 2014/31

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep de Hoy, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links:

BirdLife International. 2012. *Nymphicus hollandicus*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012: e.T22684828A38988723.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Blauwwang Rosella

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.009.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Platycercus

Soort: **Platycercus adscitus adscitus**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:
Platycercus a. palliceps.

Land van herkomst:

Noorden en oosten van Queensland, zuidelijk van Cairns..

Oorspronkelijk biotoop:

Bosrijk gebied waar open grasvelden in de buurt zijn, evenals water.

Beschrijving vogel:

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

De Blauwwangrosella heeft een lengte van 30 cm., de staart is ongeveer 40% van de totale lengte.

De bovensnavel is licht grijs, de ondersnavel is iets donkerder. De oogring wordt gevormd door een smalle onbevederde ring rond het oog. Net voor het oog is de bevedering wat donkerder.

De bevedering van de kop en oorstreek is wit met een bleekgele waas. De wangen zijn aan de bovenzijde wit, de onderzijde is violetblauw. De nek en rugmantel zijn geel met een iets zwarte zoom in de nek. Vanaf de nek en in de mantel is de zoom geel groenachtig/blauw rond een zwarte kern.

De omzoming van het rug- en vleugeldeksel is bleek geelgroen en bevindt zich rond de prominente kern, die zwart van kleur is. De onderrug en stuit zijn groenachtig/blauw.

De kin is violetblauw, samen met de kropstreek. Het bovenste gedeelte van de borst en flanken zijn beekgeel met blauwe doorschijn. De buik en onderlichaam zijn diep kobaltblauw. De onderstaartdekveren zijn rood. Op de borst en keel is een vage smalle grijze omzoming waarneembaar.

De vleugelbocht is donker blauwviolet. De kleur is aan de buitenste rand het donkerst.

De vleugelpennen zijn zwart met een smalle violet blauwe buitenvlag.

De bovenstaartdekveren zijn blauwachtig bleekgeel. De onderstaartdekveren zijn rood.

De middelste staartpennen zijn donkergroen met violetblauw.. De overige staartpennen zijn violetblauw.

De onderzijde van de staart is licht violetblauw met aan het uiteinde een witte omzoming.

De poten zijn zwartgrijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Opmerkingen:

De Blauwwangrosella is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Blauwwangrosella**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁵ van de vogels. De manier waarop met deze

---

⁵ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Blauwwangrosella lang in een goede gezondheid verkeren. In de avicultuur kan deze vogelsoort ongeveer 20 jaar oud worden.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Het verdient aanbeveling de vogels twee maal per jaar een wormkuur te geven.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Blauwwangrosella.

Blauwwangrosella's worden bij voorkeur ondergebracht in een volière of lange vlucht, bij voorkeur van metaal (aluminium)..

In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht. Het verdient daarnaast aanbeveling slechts 1 koppel Rosella's met eventuele jongen per volière of vlucht te houden.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,0 m lang en ca. 80 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels. Wanneer de volière of vlucht is afgedekt moet dagelijks vers badwater worden verstrekt. Ook de zitstokken dienen af en toe te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tocht en vorstvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Blauwwangrosella's hebben een krachtige snavel, maar zijn geen echte knagers. Als regelmatig wilgentakken en takken van fruitbomen in de volière of vlucht worden geplaatst, zal de (niet-metalen) constructie vaak wel met rust worden gelaten.

Het fokken met de Blauwwangrosella.

Blauwwangrosella's zijn in hun tweede levensjaar broedrijp.

Afhankelijk van het weer begint het broedseizoen in februari/maart en duurt tot en met juli. Het zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60/70 cm, met een invlieggat van 6.5 tot 7,5 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kunnen broedblokken gemaakt uit boomstammen worden gebruikt.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Per broedseizoen wordt eenmaal met het koppel gebroed. Een tweede ronde is mogelijk als tijdens de eerste broedronde onbevuchte eieren zijn gelegd.

In deze broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd, die door de pop worden uitbroed.

De broedtijd is vanaf het derde ei 20 dagen. Het uitkomstpercentage ligt vrij hoog, bijna 90%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.

Na 53 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Er zijn geen fokverslagen aangetroffen.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Platycercus* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Blauwwangrosella's zijn zaad- en graaneters.

Fabrieksmatig worden hoogwaardige zaadmengsels voor deze vogels (grote parkieten) aangeboden. De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die

de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en voedingssupplementen beschikbaar.

De Blauwwangrosella heeft een lagere wateropname dan b.v. kanaries

De opname bedraagt 40 – 60 ml/kg. per dag.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Blauwwangrosella's krijgen in de volière regelmatig badwater in open badschalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Blauwwangrosella's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze worden vijf jaar als Eigen Kweek gevraagd en onder gebracht in grote klapkooien

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Blauwwangrosella is 6 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Blauwwangrosella niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Blauwwangrosella's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Blauwwangrosella geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Blauwwangrosella is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Blauwwangrosella's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht van Rien Steenbakker, Piet Ooijen, W.J. Nuus, fokkers van Blauwwangrosella's

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièr- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Rosella's, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2017 – 2020, blz. 45 -47.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*,

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links:

BirdLife International 2012. *Platycercus adscitus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Bleekkop Rosella

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.010.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Platycercus

Soort: **Platycercus adscitus palliceps**

Soorten/ondersoorten:

De beschreven soort is een ondersoort van de Blauwkoprosella Platycercus adscitus adscitus.

Land van herkomst:

Noorden en oosten van Queensland, zuidelijk van Cairns..

Oorspronkelijk biotoop:

Bosrijk gebied waar open grasvelden in de buurt zijn, evenals water.

Beschrijving vogel:

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

De Bleekkoprosella heeft een lengte van 32 cm., de staart is ongeveer 40% van de totale lengte.

De bovensnavel is licht grijs, de ondersnavel is grijs. De oogring wordt gevormd door een smalle onbevederde ring rond het oog. Net voor het oog is de bevedering wat donkerder. De bevedering van de kop, oorstreek, nek en borst is lichtgeel. De wangen en de keel zijn wit.

De mantel en vleugeldeken zijn zwart met een brede gele omzoming. De onderrug en stuit zijn blauwgrijs, de bovenstaartdekveren zijn blauwgroen.

De borst is zeegroen en de buik is iets donkerder.

De vleugelbocht is violetblauw, overgaand in licht violetblauw. De schoudervlek begint net boven de blauwe vleugelbocht en loopt naar achteren door tot ongeveer halverwege de vleugel en wordt gevormd door de kleine vleugeldekenveren en is zwart van kleur. De vleugelpennen zijn violet. De slagpennen zijn zwart met een donkerblauwe buitenvlag. De vleugelpennen tonen een smalle gele zoom.

De bovenstaartdekveren zijn blauwgroen. De onderstaartdekveren zijn hemelsblauw.

De middelste staartpennen zijn donkergroen met violette was. De overige staartpennen zijn violetblauw.

De onderzijde van de staart is licht hemelsblauw, waarbij de trapsgewijs korter wordende staartpennen wit aan de toppen zijn.

De poten zijn zwartgrijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Opmerkingen:

De Bleekkoprosella is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Bleekkoprosella**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁶ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Bleekkoprosella lang in een goede gezondheid verkeren. In de avicultuur kan deze vogelsoort ongeveer 20 jaar oud worden. Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Het verdient aanbeveling de vogels twee maal per jaar een wormkuur te geven.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Bleekkoprosella

Bleekkoprosella's worden bij voorkeur ondergebracht in een volièr of lange vlucht, bij voorkeur van metaal (aluminium).

In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht. Het verdient daarnaast aanbeveling slechts 1 koppel Rosella's met eventuele jongen per volièr of vlucht te houden.

Een vlucht of volièr moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,0 m lang en ca. 80 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels. Wanneer de volièr of vlucht is afgedekt moet dagelijks vers badwater worden verstrekt. Ook de zitstokken dienen af en toe te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

---

⁶ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tocht en vorstvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Bleekkoprosella's hebben een krachtige snavel, maar zijn geen echte knagers.

Als regelmatig wilgentakken en takken van fruitbomen in de volière of vlucht worden geplaatst, zal de (niet-metalen) constructie vaak wel met rust worden gelaten.

Het fokken met de Bleekkoprosella.

Bleekkoprosella's zijn in hun tweede levensjaar broedrijp.

Afhankelijk van het weer begint het broedseizoen in februari/maart en duurt tot en met juli.

Het zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60/70 cm, met een invlieggat van 6.5 tot 7,5 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kunnen broedblokken gemaakt uit boomstammen worden gebruikt.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Per broedseizoen wordt eenmaal met het koppel gebroed. Een tweede ronde is mogelijk als tijdens de eerste broedronde onbevuchte eieren zijn gelegd.

In deze broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd, die door de pop worden uitbroed.

De broedtijd is na het derde ei 20 dagen. Het uitkomstpercentage ligt vrij hoog, bijna 90%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.

Na 53 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Parkieten Sociëteit, 2002, no. 11, blz. 470 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Platycercus* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Bleekkoprosella's zijn zaad- en graaneters.

Fabrieksmatig worden hoogwaardige zaadmengsels voor deze vogels (grote parkieten) aangeboden. De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die

de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en voedings supplementen beschikbaar.

De Bleekkoprosella heeft een lagere wateropname dan b.v. kanaries

De opname bedraagt 40 – 60 ml/kg. per dag.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Bleekkoprosella's krijgen in de volière regelmatig badwater in open badschalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Bleekkoprosella's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze worden vijf jaar als Eigen Kweek gevraagd en onder gebracht in grote klapkooien

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Bleekkoprosella is 6 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Bleekkoprosella niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Bleekkoprosella's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Bleekkoprosella geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de beveding geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Bleekkoprosella is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Bleekkoprosella's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht van Rien Steenbakkers, Piet Ooijen, Gerrit Renes, fokkers van Bleekkoprosella's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièr- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Rosella's, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2017 – 2020, blz. 49 – 53.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links:

BirdLife International 2012. *Platycercus adscitus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Geelbuik Rosella

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.012.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Platycercus

Soort: **Platycercus caledonicus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten

Land van herkomst:

Tasmanië

Oorspronkelijk biotoop:

Bosrijk gebied waar open grasvelden in de buurt zijn, evenals water.

Beschrijving vogel:

De Geelbuik Rosella heeft als synoniem: Groene Rosella.

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

De Geelbuik Rosella heeft een lengte van 36 tot 37 cm., de staart is ongeveer 40% van de totale lengte.

De bovensnavel is licht grijs, de ondersnavel is iets donkerder. De oogring wordt gevormd door een smalle onbevederde grijze ring rond het oog. De iris is donkerbruin met een zwarte pupil. Net voor het oog is de bevedering wat donkerder.

Op het voorhoofd is een rode band aanwezig van ongeveer 8 mm breed. De bevedering van de kop en oorstreek is diep goudgeel. De wangen zijn violetblauw. De bevedering van de nek en rugmantel is zwart met een smalle donker groene omzoming. Richting mantel wordt de zwarte veerkern steeds uitgebreider, dit geeft de mantel een zeer donker uiterlijk. De onderrug, stuit en bovenstaartdekveren zijn donker bronsgroen.

De keel is violetblauw, samen met de wangstreek. De borst, buik, onderlichaam en de onderstaartdekveren zijn diep goudgeel.

De vleugelbochttekening wordt gevormd door een diep blauwe kleur die naar achteren violet van kleur wordt en gevormd wordt door de buitenste dekveren.

De zwarte schouderplek begint net boven de blauwe vleugelbocht en loopt naar achteren tot halverwege de vleugel en wordt gevormd door de kleine vleugeldekveren.

De vleugelpennen zijn zwart met een violet kleurige buitenvlag, die naar de top toe zwart wordt. De vleugelpennen tonen een smalle groene zoom. De middelste staartpennen zijn donker groen met een blauwgrijze waas. De overige staartpennen zijn violet blauw.

De pootkleur is grijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Opmerkingen:

De Geelbuik Rosella is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Geelbuik Rosella**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze

---

⁷ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Geelbuik Rosella lang in een goede gezondheid verkeren. In de avicultuur kan deze vogelsoort ongeveer 20 jaar oud worden. Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Het verdient aanbeveling de vogels twee maal per jaar een wormkuur te geven.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Geelbuik Rosella.

Geelbuik Rosella's worden bij voorkeur ondergebracht in een volière of lange vlucht, bij voorkeur van metaal (aluminium)..

In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht. Het verdient daarnaast aanbeveling slechts 1 koppel Rosella's met eventuele jongen per volière of vlucht te houden.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,0 m lang en ca. 80 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels. Wanneer de volière of vlucht is afgedekt moet dagelijks vers badwater worden verstrekt. Ook de zitstokken dienen af en toe te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tocht en vorstvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Geelbuik Rosella's hebben een krachtige snavel, maar zijn geen echte knagers. Als regelmatig wilgentakken en takken van fruitbomen in de volière of vlucht worden geplaatst, zal de (niet-metalen) constructie vaak wel met rust worden gelaten.

Het fokken met de Geelbuik Rosella.

Geelbuik Rosella's zijn in hun tweede levensjaar broedrijp.

Afhankelijk van het weer begint het broedseizoen in februari/maart en duurt tot en met juli. Het zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60/70 cm, met een invlieggat van 6,5 tot 7,5 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kunnen broedblokken gemaakt uit boomstammen worden gebruikt.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Per broedseizoen wordt eenmaal met het koppel gebroed. Een tweede ronde is mogelijk als tijdens de eerste broedronde onbevuchte eieren zijn gelegd.

In deze broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd, die door de pop worden uitbroed.

De broedtijd is vanaf het derde ei 20 dagen. Het uitkomstpercentage ligt vrij hoog, bijna 90%. De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.

Na 53 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1980, no.7/8, blz. 220 e.v.

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1999, no.12, blz.484 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Platycercus* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Geelbuik Rosella's zijn zaad- en graaneters.

Fabrieksmatig worden hoogwaardige zaadmengsels voor deze vogels (grote parkieten) aangeboden. De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die

de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en voedingssupplementen beschikbaar.

De Geelbuik Rosella heeft een lagere wateropname dan b.v. kanaries

De opname bedraagt 40 – 60 ml/kg. per dag.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Geelbuik Rosella's krijgen in de volière regelmatig badwater in open badschalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Geelbuik Rosella's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze worden vijf jaar als Eigen Kweek gevraagd en onder gebracht in grote klapkooien

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Geelbuik Rosella is 6 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Geelbuik Rosella niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Geelbuik Rosella's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Geelbuik Rosella geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Geelbuik Rosella is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Geelbuik Rosella's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht van Rien Steenbakker, Piet Ooijen, fokkers van Geelbuik Rosella's.

Literatuur /links.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièr- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Rosella's, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2017 – 2020, blz. 11 - 13.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek* 2013, in twee delen

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2012. *Platycercus caledonicus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Pennant Rosella

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.003.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Platycercus

Soort: **Platycercus elegans domestica**

Soorten/ondersoorten:

De nominaatvorm is *Platycercus elegans elegans*.

Ondersoorten zijn:

Platycercus e. adalaidae

Platycercus e. nogrescens

Platycercus e. melanoptera

Land van herkomst:

Noorden en oosten van Queensland, zuidelijk van Cairns..

Oorspronkelijk biotoop:

Bosrijk gebied waar open grasvelden in de buurt zijn, evenals water.

Beschrijving vogel:

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

De Pennantrosella heeft een lengte van 35 tot 36 cm., de staart is ongeveer 40% van de totale lengte.

De bovensnavel is licht grijs, de ondersnavel is grijs. De oogring wordt gevormd door een smalle onbevederde ring rond het oog. Net voor het oog is de bevedering wat donkerder.

De bevedering van de kop en oorstreek is diep scharlaken rood. De wangen en de keel zijn violetblauw.

Het achterhoofd, de nek, mantel en vleugeldek zijn zwart met een brede diep scharlaken omzoming. De onderrug, stuit en de bovenstaart dekveren zijn diep scharlaken rood..

De borst, buik en onderlichaam zijn diep scharlaken rood..

De vleugelbocht is violetblauw, overgaand in licht violetblauw. De schouderplek begint net boven de blauwe vleugelbocht en loopt naar achteren door tot ongeveer halverwege de vleugel en wordt gevormd door de kleine vleugeldekveren en is zwart van kleur. De vleugelpennen zijn zwart.

De slagpennen zijn zwart met een violette buitenvlag die naar de top toe zwart wordt.. De vleugelpennen tonen een smalle scharlaken rode zoom.

De bovenstaart dekveren en de onderstaart dekveren zijn diep scharlaken rood.

De middelste staartpennen zijn diep violetblauw met zwart. De overige staartpennen zijn violetblauw.

De onderzijde van de staart is licht hemelsblauw, waarbij de trapsgewijs korter wordend staartpennen wit aan de toppen zijn.

De poten zijn grijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Opmerkingen:

De *Pennantrosella* is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Pennantrosella**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁸ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de

---

⁸ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Pennantrosella lang in een goede gezondheid verkeren. In de avicultuur kan deze vogelsoort ongeveer 20 jaar oud worden. Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Het verdient aanbeveling twee maal per jaar een wormkuur toe te passen.

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Pennantrosella

Pennantrosella's worden bij voorkeur ondergebracht in een voliëre of lange vlucht. Het verdient aanbeveling te kiezen voor een metalen (aluminium) constructie.

In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht. Per voliëre of vlucht wordt 1 koppel Rosella's eventueel met jongen ondergebracht.

Een vlucht of voliëre moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,0 m lang en ca. 80 cm. breed. In de buitenvoliëres die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels. Wanneer de voliëre of vlucht wel is afgedekt moet dagelijks vers badwater worden gegeven. Ook de zitstokken dienen af en toe te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvoliëre zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tocht en vorstvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Pennantrosella's hebben een krachtige snavel, maar zijn geen echte knagers. Als regelmatig wilgentakken en takken van fruitbomen in de volière of vlucht worden geplaatst, zal de constructie vaak wel met rust worden gelaten.

Het fokken met de Pennantrosella.

Pennantrosella's zijn in hun tweede levensjaar broedrijp.

Afhankelijk van het weer begint het broedseizoen in februari/maart en loopt door tot en met juli.

Het zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60/70 cm, met een invlieggat van 6,5 tot 7,5 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kunnen broedblokken gemaakt uit boomstammen worden gebruikt.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Per broedseizoen wordt eenmaal met het koppel gebroed. Een tweede broedronde is mogelijk als tijdens de eerste ronde onbevuchte eieren zijn gelegd.

In deze broedronde worden 4 tot 7 eieren gelegd, die door de pop worden uitgebroed.

De broedtijd is na het derde ei 20 dagen. Het uitkomstpercentage ligt vrij hoog, bijna 90%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.

Na 54 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1976, blz. 265

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 1986, blz. 24 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1999, blz. 244 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 2007, blz. 97

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1997, no.1, blz. 23 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Platycercus* standaardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater

Pennantrosella's zijn zaad- en graaneters.

Fabrieksmatig worden hoogwaardige zaadmengsels voor deze vogels (grote parkieten) aangeboden. De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die

de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en voedingssupplementen beschikbaar.

De Pennantrosella heeft een lagere wateropname dan b.v. kanaries

De opname bedraagt 40 – 60 ml/kg. per dag.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Pennantrosella's krijgen in de volière regelmatig badwater in open badschalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Pennantrosella's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze worden vijf jaar als Eigen Kweek gevraagd en onder gebracht in grote klapkooien

Identificatie en registratie

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Pennantrosella is 6 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Pennantrosella niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Pennantrosella's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Pennant rosella geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Pennantrosella is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Pennantrosella's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht van Rien Steenbakkers, Piet Ooijen, Gerrit Renes, Adri Teunissen, fokkers van Pennantrosella's.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volièr- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Rosella's, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2017 – 2020, blz. 23 – 35.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links.

BirdLife International 2012. *Platycercus adscitus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

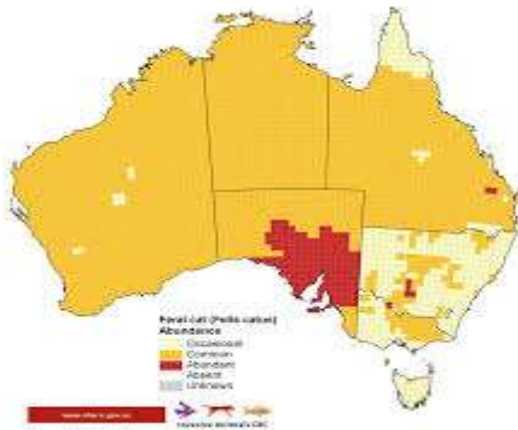
www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Adelaide Rosella

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.007.001

Afbeelding en foto: Rien Steenbakkers

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Platycercus

Soort: **Platycercus elegans adalaidae**

Soorten/ondersoorten:

De nominaatvorm is *Platycercus elegans elegans*.

Ondersoorten zijn:

Platycercus e. adalaidae

Platycercus e. nigrescens

Platycercus e. melanoptera

Land van herkomst:

Noorden en oosten van Queensland, zuidelijk van Cairns

Oorspronkelijk biotoop:

Bosrijk gebied waar open grasvelden in de buurt zijn, evenals water.

Beschrijving vogel:

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

De Adelaide Rosella heeft een lengte van 34 tot 35 cm., de staart is ongeveer 40% van de totale lengte.

De bovensnavel is licht grijs, de ondersnavel is grijs. De oogring wordt gevormd door een smalle onbevederde ring rond het oog. Net voor het oog is de bevedering wat donkerder.

De bevedering van de kop en oorstreek is diep oranje-rood, overgaand in diep okergeel. De wangen en de keel zijn violetblauw.

Het achterhoofd, de nek, mantel en vleugeldek zijn zwart met een brede diep oranjerode omzoming. De onderrug, stuit en de bovenstaart dekveren zijn diep oranjerood tot okergeel. De borst, buik en onderlichaam zijn diep oranjerood tot okergeel.

De vleugelbocht is zwart, overgaand in licht violetblauw. De schouderplek begint net boven de blauwe vleugelbocht en loopt naar achteren door tot ongeveer halverwege de vleugel en wordt gevormd door de kleine vleugeldekveren en is zwart van kleur. De vleugelpennen zijn zwart.

De slagpennen zijn zwart met een violette buitenvlag die naar de top toe zwart wordt.. De vleugelpennen tonen een smalle diep oranjerode zoom.

De bovenstaart dekveren en de onderstaart dekveren zijn diep oranjerood tot okergeel. De middelste staartpennen zijn diep violetblauw met zwart. De overige staartpennen zijn violetblauw.

De onderzijde van de staart is licht hemelsblauw, waarbij de trapsgewijs korter wordend staartpennen wit aan de toppen zijn.

De poten zijn zwartgrijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen)

onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);

d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr.) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Adelaide Rosella is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwe CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de Adelaide Rosella is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het

natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volièr- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Adelaide Rosella lang in een goede gezondheid verkeren. In de avicultuur kan deze vogelsoort ongeveer 20 jaar oud worden. Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Het verdient aanbeveling tweemaal per jaar een wormkuur toe te passen.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels zijn opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze onder auspiciën van de NBvV in 2016 is uitgegeven.

---

⁹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Adelaide Rosella.

Adelaide Rosella's worden bij voorkeur ondergebracht in een volière of lange vlucht. Het verdient aanbeveling te kiezen voor een metalen (aluminium) constructie.

In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht. Per volière of vlucht wordt 1 koppel Rosella's eventueel met jongen ondergebracht.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkst. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,0 m lang en ca. 80 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels. Wanneer de volière of vlucht wel is afgedekt moet dagelijks vers badwater worden gegeven. Ook de zitstokken dienen af en toe te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tocht en vorstvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren zijn beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Adelaide Rosella's hebben een krachtige snavel, maar zijn geen echte knagers.

Als regelmatig wilgentakken en takken van fruitbomen in de volière of vlucht worden geplaatst, zal de constructie vaak wel met rust worden gelaten.

Het fokken met de Adelaide Rosella.

Adelaide Rosella's zijn in hun tweede levensjaar broedrijp.

Afhankelijk van het weer begint het broedseizoen in februari/maart en loopt door tot en met juli.

Het zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60/70 cm, met een invlieggat van 6,5 tot 7,5 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kunnen broedblokken gemaakt uit boomstammen worden gebruikt.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Per broedseizoen wordt eenmaal met het koppel gebroed. Een tweede broedronde is mogelijk als tijdens de eerste ronde onbevuchte eieren zijn gelegd.

In deze broedronde worden 4 tot 7 eieren gelegd, die door de pop worden uitbroed.

De broedtijd is vanaf het derde ei ongeveer 19 – 20 dagen. Het uitkomstpercentage ligt vrij hoog, bijna 90%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.

Na 54 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 1989, blz. 388 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Platycircus* standaardseisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Adelaide Rosella's zijn zaad- en graaneters.

Fabrieksmatig worden hoogwaardige zaadmengsels voor deze vogels (grote parkieten) aangeboden. De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en voedings supplementen beschikbaar.

De Adelaide Rosella heeft een lagere wateropname dan b.v. kanaries

De opname bedraagt 40 – 60 ml/kg. per dag.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Adelaide Rosella's krijgen in de volière regelmatig badwater in open badschalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Adelaide Rosella's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze worden vijf jaar als Eigen Kweek gevraagd en onder gebracht in grote klappkooien

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Adelaide Rosella is 6 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Adelaide Rosella niet verplicht.

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Adelaide Rosella's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Adelaide Rosella geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Adelaide Rosella is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd.

(bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Adelaide Rosella's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren en de klimatologische omstandigheden in Nederland, zullen de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht van Rien Steenbakkers, Piet Ooijen, Gerrit Renes, Adri Teunissen, fokkers van Adelaide Rosella's en leden van de NBvV.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Rosella's, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2017 -2020, blz. 19 – 21.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links

BirdLife International 2012. *Platycercus elegans*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Strogele Rosella

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.014.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels

Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen

Familie: Psittacidae

Geslacht: Platycercus

Soort: **Platycercus flaveolus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten

Land van herkomst:

Zuid Australië

Oorspronkelijk biotoop:

Bosrijk gebied waar open grasvelden in de buurt zijn, evenals water.

Beschrijving vogel:

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

De Strogele Rosella heeft een lengte van 33 tot 34 cm., de staart is ongeveer 40% van de totale lengte.

De bovensnavel is licht grijs, de ondersnavel is iets donkerder. De oogring wordt gevormd door een smalle onbevederde grijze ring rond het oog. Net voor het oog is de bevedering wat donkerder.

Op het voorhoofd is een rode band aanwezig van ongeveer 8 mm breed. De bevedering van de kop en oorstreek is geel. De wangen zijn violetblauw. De bevedering van de nek en rugmantel is zwart met een brede strogele omzoming. De onderrug, stuit en bovenstaartdekveren zijn strogeel, naar de stuit wat doffer van kleur.

De keel is violetblauw, samen met de wangstreek. De borst, buik, onderlichaam en de onderstraatdekveren zijn strogeel. Op de borst is een fijne regelmatige golftekening aanwezig.

De vleugelbocht tekening wordt gevormd door een bleek blauwviolette kleur die aan de buitenste rand het donkerst is en gevormd wordt door de buitenste dekveren en een gedeelte van de handpennen.

De zwarte schouderplek begint net boven de blauwe vleugelbocht en loopt naar achteren tot halverwege de vleugel en wordt gevormd door de kleine vleugeldekveren.

De vleugelpennen zijn zwart met een donkerblauwe buitenvlag, die naar de top toe zwart wordt. De vleugelpennen tonen een smalle gele zoom. De middelste staartpennen zijn violetblauw, aan de buitenzijde naar de toppen toe meer zwart/grijs. De overige staartpennen zijn violetblauw.

De pootkleur is grijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Opmerkingen:

De Strogele Rosella is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Strogele Rosella**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ¹⁰van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Strogele Rosella lang in een goede gezondheid verkeren. In de avicultuur kan deze vogelsoort ongeveer 20 jaar oud worden. Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

- Virale aandoeningen;
- Bacteriële en mycotische aandoeningen;
- Parasitaire aandoeningen;
- Voedingsgerelateerde stoornissen;
- Vederafwijkingen;
- Intoxicaties;

Het verdient aanbeveling de vogels twee maal per jaar een wormkuur te geven.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Strogele Rosella.

Strogele Rosella's worden bij voorkeur ondergebracht in een volière of lange vlucht, bij voorkeur van metaal (aluminium)..

In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht. Het verdient daarnaast aanbeveling slechts 1 koppel Rosella's met eventuele jongen per volière of vlucht te houden.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,0 m lang en ca. 80 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels. Wanneer de volière of vlucht is afgedekt moet dagelijks vers badwater worden verstrekt. Ook de zitstokken dienen af en toe te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

---

¹⁰ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tocht en vorstvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.
De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Strogele Rosella's hebben een krachtige snavel, maar zijn geen echte knagers. Als regelmatig wilgentakken en takken van fruitbomen in de volière of vlucht worden geplaatst, zal de (niet-metalen) constructie vaak wel met rust worden gelaten.

Het fokken met de Strogele Rosella.

Strogele Rosella's zijn in hun tweede levensjaar broedrijp.
Afhankelijk van het weer begint het broedseizoen in februari/maart en duurt tot en met juli. Het zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60/70 cm, met een invlieggat van 6.5 tot 7,5 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kunnen broedblokken gemaakt uit boomstammen worden gebruikt.
Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.
De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.
Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Per broedseizoen wordt eenmaal met het koppel gebroed. Een tweede ronde is mogelijk als tijdens de eerste broedronde onbevuchte eieren zijn gelegd.
In deze broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd, die door de pop worden uitbroed.
De broedtijd is vanaf het derde ei 20 dagen. Het uitkomstpercentage ligt vrij hoog, bijna 90%.
De ouders brengen zelf de jongen groot.
In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.
De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.
Na 54 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1980, no.11, blz. 338
Maandblad Parkieten Sociëteit, 1986, no.4, blz. 112 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Platycercus* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Strogele Rosella's zijn zaad- en graaneters.

Fabrieksmatig worden hoogwaardige zaadmengsels voor deze vogels (grote parkieten) aangeboden. De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en voedings supplementen beschikbaar.

De Strogele Rosella heeft een lagere wateropname dan b.v. kanaries

De opname bedraagt 40 – 60 ml/kg. per dag.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Strogele Rosella's krijgen in de volière regelmatig badwater in open badschalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Strogele Rosella's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze worden vijf jaar als Eigen Kweek gevraagd en onder gebracht in grote klapkooien

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Strogele Rosella is 6 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Strogele Rosella niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Strogele Rosella's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Strogele Rosella geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Strogele Rosella is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Strogele Rosella's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht van Rien Steenbakker, Piet Ooijen, fokkers van Strogele Rosella's.

Literatuur /links.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Rosella's, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2017 – 2020, blz. 15 -17.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schmitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013, in 2 delen.*

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links:

BirdLife International 2012. *Platycercus adscitus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

www.voren.com/articles

www.papegaaien.net

Specifieke houderijrichtlijn Pracht Rosella

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.001.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Platycercus

Soort: **Platycercus eximius domestica**

Soorten/ondersoorten:

De nominaatvorm is *Platycercus eximius eximius*.

De beschreven soort is de gedomesticeerde vorm ervan.

Ondersoorten zijn verder:

Platycercus e. diemenensis

Platycercus e. celiae

Land van herkomst:

Zuidoost Australië, vanaf Adelaide tot de omgeving van Brisbane.

Oorspronkelijk biotoop:

Bosrijk gebied waar open grasvelden in de buurt zijn, evenals water.

Beschrijving vogel:

De Prachtrosella heeft een lengte van 31 - 32 cm., de staart is ongeveer 40% van de totale lengte.

De bovensnavel is licht leigrijs, de ondersnavel is grijs. De oogring wordt gevormd door een smalle onbevederde ring rond het oog. Net voor het oog is de bevedering wat donkerder. De bevedering van de kop, oorstreek, nek en borst is rood. De wangen en de keel zijn wit. De mantel en vleugeldek zijn zwart met een brede gele omzoming. De onderrug, stuit en bovenstaart dekveren zijn helder bleekgroen.

De borst is rood en de buik is geel. De kleurscheiding hier tussen loopt in een diep gebogen lijn van vleugelbocht naar vleugelbocht en is strak afgelijnd. Het onderlichaam loopt geleidelijk over in een heldere bleekgroene kleur.

De vleugelbocht is violetblauw, overgaand in licht violetblauw. De schoudervlek begint net boven de blauwe vleugelbocht en loopt naar achteren door tot ongeveer halverwege de vleugel en wordt gevormd door de kleine vleugeldekveren en is zwart van kleur. De vleugelpennen zijn zwart. De slagpennen zijn zwart met een violette buitenvlag, die naar de top toe zwart wordt. De vleugelpennen tonen een smalle gele zoom.

De bovenstaart dekveren zijn helder bleek groen. De onderstaart dekveren zijn helder rood. De middelste staartpennen zijn donkergroen met violette waas. De overige staartpennen zijn violetblauw.

De onderzijde van de staart is licht hemelsblauw, neigend naar kobaltblauw, waarbij de trapsgewijs korter wordend staartpennen met witte punten zijn gekleurd.

De poten zijn zwartgrijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Opmerkingen:

De Prachtrosella is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Prachtrosella**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ¹¹van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Prachtrosella lang in een goede gezondheid verkeren. In de avicultuur kan deze vogelsoort ongeveer 20 jaar oud worden. Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

- Virale aandoeningen
- Bacteriële en mycotische aandoeningen
- Parasitaire aandoeningen
- Metabole en erfelijke aandoeningen
- Traumatische aandoeningen

Het verdient aanbeveling twee maal per jaar een wormkuur bij deze vogels te doen.

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Prachtrosella

Prachtrosella's worden bij voorkeur ondergebracht in een volière of lange vlucht. In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2 m lang en ca. 80 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels. Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tocht en vorstvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

---

¹¹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Prachtrosella's hebben een krachtige snavel, maar zijn geen echte knagers. Als regelmatig wilgentakken en takken van fruitbomen in de volière of vlucht worden geplaatst, zal de constructie vaak wel met rust worden gelaten.

Het fokken met de Prachtrosella.

Prachtrosella's zijn in hun derde levensjaar broedrijp.

Afhankelijk van het weer begint het broedseizoen in februari/maart.

Het zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60/70 cm, met een invlieggat van 6,5 tot 7,5 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kunnen broedblokken gemaakt uit boomstammen worden gebruikt.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Per broedseizoen wordt eenmaal met het koppel gebroed.

In deze broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd, die door de pop worden uitgebroed.

De broedtijd is ongeveer na het 3^e ei 20 dagen. Het uitkomstpercentage ligt vrij hoog, bijna 90%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.

Na 53 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, januari 1953, blz. 32 e.v.

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1994, no.7, blz. 112 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Platycercus* standaardseisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater

Prachtrosella's zijn zaad- en graaneters.

Fabrieksmatig worden hoogwaardige zaadmengsels voor deze vogels (grote parkieten) aangeboden. De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt. Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en voedingssupplementen beschikbaar.

De Prachtrosella heeft een lagere wateropname dan b.v. kanaries

De opname bedraagt 40 – 60 ml/kg. per dag.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Prachtrosella's krijgen in de volière regelmatig badwater in open badschalen.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Prachtrosella's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze worden vijf jaar als Eigen Kweek gevraagd en onder gebracht in grote klapkooien

Identificatie en registratie

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Prachtrosella is 5,4 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Prachtrosella niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Prachtrosella's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Prachtrosella geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Prachtrosella is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Prachtrosella's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht van Clement Bonte, fokker van Prachtrosella's.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardreizen Rosella's, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2017 – 2020, blz. 36 – 42.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links:

BirdLife International 2012. *Platycercus eximius*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Stanley Rosella

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.005.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Platycercus

Soort: **Platycercus icterotis icterotis**

Soorten/ondersoorten:

Er is een ondersoort:

Platycercus i. xanthogenys

Land van herkomst:

Het zuidwesten van Australië, in de omgeving van Perth, langs de kust.

Oorspronkelijk biotoop:

Open bosgebied, bomen/struiken rond graanvelden, boomgaarden en grasland, in vooral natte gebieden.

Beschrijving vogel:

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

De Stanleyrosella heeft een lengte van 27 – 28 cm., de staart is ongeveer 40% van de totale lengte.

De snavel is licht grijs. De oogring wordt gevormd door een smalle onbevederde ring rond het oog. Net voor het oog is de bevedering wat donkerder. De iris is donkerbruin.

De bevedering van de kop, oorstreek, nek en borst is intens rood. De wangen en de keel zijn geel

Bij de snavelinplant wit en onder het oog een intens rood streepje..

De mantel en vleugeldek zijn zwart met een brede groene omzoming. De onderrug en stuit zijn groen, de bovenstaart dekveren zijn groen.

De borst, buik en onderlichaam is intens rood.

De vleugelbocht is diep violetblauw, overgaand in licht violetblauw. De schoudervlek is zwart.

De vleugelpennen zijn zwart. De slagpennen zijn zwart met een diepe violette buitenvlag die naar de top toe zwart wordt. De vleugelpennen tonen een smalle donkergroene zoom.

De bovenstaart dekveren zijn groen. De onderstaart dekveren zijn intens rood.

De middelste staartpennen zijn groen, overgaand in violetblauw, zwart aan de toppen.

De overige staartpennen zijn donker violetblauw, aan de basis overgaand naar iets lichter met donkere schacht.

De onderzijde van de staart is violet, waarbij de trapsgewijs korter wordend staartpennen wit aan de toppen zijn.

De poten zijn donkergrijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Opmerkingen:

De Stanleyrosella is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES richtsnoer.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Stanleyrosella**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹² van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en

---

¹² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Stanleyrosella lang in een goede gezondheid verkeren. In de avicultuur kan deze vogelsoort ongeveer 20 jaar oud worden. Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Het verdient aanbeveling twee maal per jaar en wormkuur toe te dienen.

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Stanleyrosella

Stanleyrosella's worden bij voorkeur ondergebracht in een voliëre of lange vlucht.

In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht.

Een vlucht of voliëre moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is bijvoorbeeld minimaal 2,5 m lang en ca. 80 cm. breed.

In de buitenvoliëres die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels. Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvoliëre zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tocht en vorstvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Stanleyrosella's hebben een krachtige snavel, maar zijn geen echte knagers. Als regelmatig wilgentakken en takken van fruitbomen in de volière of vlucht worden geplaatst, zal de bouwconstructie van de volière vaak wel met rust worden gelaten.

Het fokken met de Stanleyrosella.

Stanleyrosella's zijn in hun derde levensjaar broedrijp.

Afhankelijk van het weer begint het broedseizoen in april/mei.

Het zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60/70 cm, met een invlieggat van 6,5 tot 7,5 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kunnen broedblokken gemaakt uit boomstammen worden gebruikt.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Per broedseizoen wordt eenmaal met het koppel gebroed.

In deze broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd, die door de pop worden uitgebroed.

De broedtijd is na het derde ei 20 dagen. Het uitkomstpercentage ligt vrij hoog, bijna 90%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.

Na 53 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1992, no.2, blz. 48 e.v.

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1995, no.1, blz. 6 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd. Door de NBvV zijn voor de soorten die behoren tot het geslacht *Platycercus* standaardseisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Stanleyrosella's zijn zaad- en graaneters.

Fabrieksmatig worden hoogwaardige zaadmengsels voor deze vogels (grote parkieten) aangeboden. De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en voedingssupplementen beschikbaar.

De Stanleyrosella heeft een lagere wateropname dan b.v. kanaries
De opname bedraagt 40 – 60 ml/kg. per dag.
Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Stanleyrosella's krijgen in de volière regelmatig badwater in open badschalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Stanleyrosella's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze worden vijf jaar als Eigen Kweek gevraagd en onder gebracht in grote klapkooien

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Stanleyrosella is 5,4 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Stanleyrosella niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop

De aanschaf van Stanleyrosella's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Stanleyrosella geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Stanleyrosella is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Stanleyrosella's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Rien Steenbakkers, Piet Ooijen, Herman Hoentjen, A.J. Emmink, fokkers van deze vogelsoort.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Rosella's, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2017 – 2020, blz. 58 – 65.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Josep del

Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links.

BirdLife International 2013. *Platycercus icterotis*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke Houderijrichtlijn Browns Rosella

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.009.002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae
Geslacht: Platycercus

Soort: Platycercus venustus

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten

Land van herkomst:

Tasmanië

Oorspronkelijk biotoop:

Bosrijk gebied waar open grasvelden in de buurt zijn, evenals water.

Beschrijving vogel:

De Browns Rosella heeft als synoniem: Zwartkoprosella.

Er is geen onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

De Browns Rosella heeft een lengte van 28 tot 30 cm., de staart is ongeveer 40% van de totale lengte.

De bovensnavel is licht grijs, de ondersnavel is iets donkerder. De oogring wordt gevormd door een smalle onbevederde grijze ring rond het oog. De iris is donkerbruin met een zwarte pupil.

De bevedering van de kop, oorstreek en nek is zwart. De wangen zijn wit. De bevedering van rugmantel is zwart met een brede bleek gele omzoming. De onderrug, stuit en bovenstaart dekveren zijn bleek geel omzoomd.

De keel is wit, samen met de wangstreek. Onder deze witte keelvlak bevindt zich een violetachtige blauwe keelband. De borst, buik, onderlichaam en de onderstaart dekveren zijn geel. Elke veer toont een duidelijke doch zeer smalle zwarte zoom die een regelmatig verloop heeft en richting onderlichaam steeds fijner wordt. De onderstaart dekveren zijn rood.

De vleugelbocht tekening wordt gevormd door een donker violet blauwe kleur die aan de buitenste rand het donkerst is en gevormd wordt door de buitenste dekveren en handpennen.

De zwarte schoudervlak begint net boven de blauwe vleugelbocht en loopt naar achteren tot halverwege de vleugel en wordt gevormd door de kleine vleugeldekveren.

De vleugelpennen zijn zwart met een violet kleurige buitenvlag, die naar de top toe zwart wordt. De vleugelpennen tonen een smalle bleek gele zoom. De middelste staartpennen zijn grijs, overgaand in violet blauw en zwart aan de toppen. De overige staartpennen zijn violet blauw, aan de basis overgaand in wit met een donkere schacht.

De pootkleur is grijs met grijze nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Opmerkingen:

De Browns Rosella is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Browns Rosella**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ¹³van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Browns Rosella lang in een goede gezondheid verkeren. In de avicultuur kan deze vogelsoort ongeveer 20 jaar oud worden. Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Het verdient aanbeveling de vogels twee maal per jaar een wormkuur te geven.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Browns Rosella.

Browns Rosella's worden bij voorkeur ondergebracht in een volière of lange vlucht, bij voorkeur van metaal (aluminium)..

In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht. Het verdient daarnaast aanbeveling slechts 1 koppel Rosella's met eventuele jongen per volière of vlucht te houden.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,0 m lang en ca. 80 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels. Wanneer de volière of vlucht is afgedekt moet dagelijks vers badwater worden verstrekt. Ook de zitstokken dienen af en toe te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

---

¹³ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tocht en vorstvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Browns Rosella's hebben een krachtige snavel, maar zijn geen echte knagers.

Als regelmatig wilgentakken en takken van fruitbomen in de volière of vlucht worden geplaatst, zal de (niet-metalen) constructie vaak wel met rust worden gelaten.

Het fokken met de Browns Rosella.

Browns Rosella's zijn in hun tweede levensjaar broedrijp.

Afhankelijk van het weer begint het broedseizoen in februari/maart en duurt tot en met juli.

Het zijn holtebroeders en dienen als nestkast te beschikken over een broedblok van 25 x 25 x 60/70 cm, met een invlieggat van 6.5 tot 7,5 cm. Dit broedblok kan gemaakt zijn van 18 mm multiplex. Door deze dikte ontstaat een isolerende laag. Ook kunnen broedblokken gemaakt uit boomstammen worden gebruikt.

Afhankelijk van de grootte van de vogel heeft deze een langer nestblok nodig bij gelijkblijvende afmetingen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

Per broedseizoen wordt eenmaal met het koppel gebroed. Een tweede ronde is mogelijk als tijdens de eerste broedronde onbevuchte eieren zijn gelegd.

In deze broedronde worden 4 tot 6 eieren gelegd, die door de pop worden uitbroed.

De broedtijd is vanaf het derde ei 20 dagen. Het uitkomstpercentage ligt vrij hoog, bijna 90%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jonge vogels komen vlot door de jeugdruï.

Na 55 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1991, no.5, blz. 146 e.v.

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1992, no.2, blz.53 e.v.

Maandblad Parkieten Sociëteit, 1999, no.11, blz. 436 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, januari 1995, blz. 27

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, oktober 1988, blz. 436

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Platycercus* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Browns Rosella's zijn zaad- en graaneters.

Fabrieksmatig worden hoogwaardige zaadmengsels voor deze vogels (grote parkieten) aangeboden. De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel, kalk en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse eivoeders en voedingssupplementen beschikbaar.

De Browns Rosella heeft een lagere wateropname dan b.v. kanaries

De opname bedraagt 40 – 60 ml/kg. per dag.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteinnetjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteinnetjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Browns Rosella's krijgen in de volière regelmatig badwater in open badschalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Browns Rosella's die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Ze worden vijf jaar als Eigen Kweek gevraagd en onder gebracht in grote klappkooien

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières wordt gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Browns Rosella is 5,4 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Browns Rosella niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van Browns Rosella's als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Browns Rosella geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de beveding geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Browns Rosella is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Browns Rosella's enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,- ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht van Rien Steenbakker, Piet Ooijen, fokkers van Browns Rosella's.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen Rosella's, opgesteld door de TC Tropische vogels en parkieten, uitgegeven door de NBvV, 2017 – 2020, blz. 54 – 56.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2
Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schmitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*,

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links:

BirdLife International 2012. *Platycercus venustus*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Prinses van Wales parkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K.27.027.001/002

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Polytelis

Soort: **Polytelis alexandrea**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Centraal Australië

Oorspronkelijk biotoop:

Droge gebieden

Beschrijving vogel:

De Prinses van Walesparkiet is een vogel met een grootte van ca. 45 cm.

Er is verschil in kleur tussen de man en de pop.

De wildkleur van de man:

De snavel is rood, de neusdop grijs. De oogring is grijs, de iris oranje, de pupil zwart.

Het voorhoofd is zeeblauw en verloopt naar het achterhoofd en nek naar geelgroen.

De kop en nek zijn geelgroen. De rugmantel is olijfgroen en de onderrug is violet.

De keel en hals zijn rozerood. De borst en buik is vuilwit met een rozerood onderlichaam.

Ook de onderstaart dekveren zijn rozerood.

De vleugelzoom en vleugelbocht zijn grijs. De vleugel dekveren hebben een lichtgroene kleur. De grote vleugelpennen zijn zwart. De ondervleugel dekveren zijn lichtgroen met een zwarte omzoming aan het uiteinde.

De staartpennen zijn groen met een zwarte schacht. De onderzijde van de middelste staartpennen zijn rozerood, de buitenste staartpennen zijn aan de onderzijde zwart.

De poten zijn grijsbruin, de nagels zijn zwart.

De wildkleur van de pop is matter van kleur dan die van de man.

De snavel is minder rood. De kopkleur is meer grijsblauw. De stuit is minder violet en de staartpennen zijn korter.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;

b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:

onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;

- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Prinses van Walesparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordening.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Near Threatened NT ver 3.1, 2012 = gevoelig.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Prinses van Walesparkiet** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Prinses van Walesparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

---

¹⁴ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Prinses van Walesparkiet.

Prinses van Walesparkieten worden bij voorkeur ondergebracht in een volière of lange vlucht.

In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,5 m lang en ca. 70 cm. breed. In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volière af te dekken met glasplaten.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Prinses van Walesparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

De Prinses van Walesparkiet is een rustige en verdraagzame vogel die buiten het broedseizoen wel in een ruime volière met andere tropische vogels kan worden gehouden. Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden.

Het fokken met de Prinses van Walesparkiet.

De Prinses van Walesparkieten zijn vanaf het tweede jaar broedrijp. Ervaren fokkers kiezen als broedpaar liever iets oudere vogels.

Het broedseizoen begint vanaf de maand maart..

Het zijn holenbroeders die in een gesloten nestblok van 22 x 22 x60 cm, met een invlieggat van 7 cm. hun eieren leggen. Sommige fokkers maken gebruik van een schuin broedblok met de afmetingen van 100x30x30, (hxbxd), met een invlieggat van 7 cm. en een wanddikte van 14 mm.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

De vogels doen niet meer dan één broedronde per jaar en dan worden tussen de 4 en 6 witte eieren

om de dag gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit. het eerste ei komt na 21 dagen uit en daarna volgt de rest.

Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Al voor de jeugdruï is duidelijk te zien wat de kleur/tekening van de jongen wordt en is bijna voor 95% met zekerheid vast te stellen welk geslacht ze hebben.

Na 48 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventaristatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1956, blz. 159 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1988, blz. 148

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, 2001, blz. 339

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. . Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Voeding, drinken en badwater.

De Prinses van Walesparkiet is een zaadeter en vruchteneter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit, kalk en kiezel kan avi terra = bodemmineralen worden toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Prinses van Walesparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden in open schalen. Ze kunnen ook dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Prinses van Walesparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Prinses van Walesparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Prinses van Walesparkieten niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop.

De aanschaf van een Prinses van Walesparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Prinses van Walesparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevederling geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Prinses van Walesparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Prinses van Walesparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door D. Boesveld, W.J. Nuus, fokkers van Prinses van Walesparkieten.

Literatuur /links

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen overige Australische parkieten, uitgave van de NBvV 2010 – 2020, blz. 14 - 18, opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*, Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Links.

BirdLife International 2014. *Polytelis alexandrea*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.papegaaien.net

www.ibc.linxeds.com

www.vogelindex.nl

www.vogelproblemen.nl

Specifieke houderijrichtlijn Bergparkiet

2021, versie 1.2

NBvW code K. 27.025.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Polytelis

Soort: **Polytelis anthopeplus anthopeplus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:

Polytelis a. westralis

Polytelis a. monarchoides

Land van herkomst:

Zuidoost en Zuidwest Australië

Oorspronkelijk biotoop:

Hoog en laag struikgewas, eucalyptusbossen.

Beschrijving vogel:

De Bergparkiet heeft als synoniem: Regentparkiet.

De Bergparkiet is een vogel met een grootte van ca. 38 – 40 cm.

Er is verschil in kleur tussen de man en de pop.

De wildkleur van de man:

De snavel is roze rood, naar de punt dieper rood van kleur. In de broedtijd is deze dieprood.

De kopbevedering is olijfgeel, de wangen en keelstreek zijn goudgeel.

De rug is donker olijfgroen. Deze kleur verloopt in de richting van de stuit naar geelgroen.

De borst, buik, flanken, dijen en onderlichaam zijn goudgeel.

De vleugelbocht en de buitenste vleugel dekveertjes zijn geelgroen, de overige dekveren zijn donker olijfgroen. De secundaire grote vleugel dekveren zijn geel omzoomd.

De staartbevedering is geelgroen, met aan het uiteinde een omzoming.

De poten zijn grijs met grijs zwarte nagels.

De wildkleur van de pop:

De snavel is bleker rood dan die van de man. In de broedtijd is deze dieprood.

De kopbevedering is dof olijfgroen, ook de wangen en keelstreek zijn dof olijfgroen

De rug is donker olijfgroen. Deze kleur verloopt in de richting van de stuit naar donker olijfgroen.

De borst is dof olijfgeel, het onderlichaam is geelgroen..

De vleugelbocht en de buitenste vleugel dekveertjes zijn donker olijfgroen, de overige dekveren zijn dof olijfgeel, naar de primaire vleugel dekveren overgaand in lichtgroen.

De staartbevedering is geelachtig groen, met aan het uiteinde een omzoming.

De onderstaart dekveren zijn donker olijfgroen. De staartpenen zijn ook aan de onderzijde omzoomd.

De poten zijn grijs met grijs zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

opmerkingen:

De Bergparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B. In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Bergparkiet**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁵ van de vogels. De manier waarop met deze

---

¹⁵ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Bergparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBVV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Bergparkiet.

Bergparkieten worden bij voorkeur ondergebracht in een volière of lange vlucht.

In deze ruimte worden geen andere vogelsoorten ondergebracht.

Een vlucht of volière moet een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 2,5 m lang en ca. 70 – 100 cm. breed.

In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volière af te dekken met glasplaten.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Bergparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

De Bergparkiet is een rustige en verdraagzame vogel die buiten het broedseizoen wel in een ruime volière met andere tropische vogels kan worden gehouden.

Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden.

Het fokken met de Bergparkiet.

De Bergparkieten zijn vanaf het tweede jaar broedrijp. Ervaren fokkers kiezen als broedpaar liever iets oudere vogels.

Het broedseizoen begint vanaf de maand februari / maart..

Het zijn holenbroeders die in een gesloten nestblok van 20 x 20 x60 cm, met een invlieggat van 7 - 8 cm hun eieren leggen.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

De vogels doen één, soms twee broedronde per jaar en dan worden tussen de 4 en 6 witte eieren

om de dag gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit. Het eerste ei komt na 21 dagen uit en daarna volgt de rest.

Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

Al voor de jeugdruip is duidelijk te zien wat de kleur/tekening van de jongen wordt en is bijna voor 95% met zekerheid vast te stellen welk geslacht ze hebben.

Na 53 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Parkieten Sociëteit, 1969, blz. 149 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 1975, blz. 539 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 1987, blz. 392 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1999, blz. 244 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. . Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Voeding, drinken en badwater.

De Bergparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer. Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit, kalk en kiezel kan avi terra = bodemmineralen worden toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Bergparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden.

De vogels baden in open schalen. Ze kunnen ook dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Bergparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Bergparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 - 7 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Bergparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop

De aanschaf van een Bergparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Bergparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te

stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Bergparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Bergparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Harm van der Veen, D. Boesveld, fokkers van Bergparkieten.

Literatuur .

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen overige Australische parkieten, uitgave van de NBvV 2010 – 2020, blz. 10-13, opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Joseph M. Forschaw, Parrots of the World, ISBN 978 1408130346

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek* 2013, in 2 delen.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*,
Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links.

BirdLife International 2012. *Polytelis anthoepus*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Barrabandparkiet

2021, versie 1.2

NBvV code K. 27.023.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Psittaciformes = papegaaiaachtigen
Familie: Psittacidae = papegaaien
Geslacht: Polytelis

Soort: **Polytelis swainsonii**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten:

Land van herkomst:

Zuidoost en Zuidwest Australië

Oorspronkelijk biotoop:

Open graslanden waarin verspreid bomen en struiken.

Beschrijving vogel:

De Barrabandparkiet is een vogel met een grootte van ca. 40 cm.

Er is verschil in kleur tussen de man en de pop.

De wildkleur van de man:

De snavel is oranjerood. het oog is bruin met een oranje/gele iris.

Het voorhoofd is enigszins oranje overgaand in geel. In de kopbevedering is een hemelsblauwe tekening aanwezig. De kleurscheiding tussen het gele voorhoofd en de blauwe tekening bevindt zich loodrecht boven de ogen. De kopbevedering is verder groen, deze kleur loopt door in de nek, rug tot op de stuit. Vanaf de inzet van de ondersnavel, lopend onder het oog tot aan de nek en vandaar afbuigend naar de bovenborst is een gele wangtekening aanwezig.

De keelstreek is geel en via iets oranje gaat deze over in een rode band die aansluit op de gele wangen. Deze rode band is in het midden breder dan aan de zijanten, waar ze ineenvloeit met de gele wangen.

De borst, buik, flanken en onderlichaam is helder (gras)groen.

De vleugelveren zijn groen, de grote slagpenen zijn blauwgroen. Op de primaire vleugeldekveren bevindt zich een variabele hemelsblauwe vleugelvlek en het groen is licht gehamerd.

De gehele vleugelrand is kobaltblauw.

De bovenstaartdekveren en de bovenste grote staartpenen zijn groen met een blauwe buitenvlag.

De onderstaartdekveren zijn geelgroen, de onderste grote staartpenen zijn zwart met een iets roze buitenvlag.

De poten zijn donkergrijs met zwarte nagels.

De wildkleur van de pop:

De snavel is bleker rood dan die van de man. In de broedtijd is deze dieprood.

De kopbevedering is groen tot blauwgroen, deze kleur loopt door in de nek, rug tot op de stuit.

De keel is groen met een roze waas.

De borst, buik, flanken en onderlichaam is geelgroen.

De vleugelveren zijn groen, de grote slagpenen zijn blauwgroen. Op de primaire vleugel dekveren bevindt zich een variabele hemelsblauwe vleugelvlek en het groen is licht gehamerd.

De gehele vleugelrand is blauw.

De bovenstaart dekveren en de bovenste grote staartpenen zijn groen met een groenblauwe buitenvlag.

De onderstaart dekveren zijn geelgroen, de onderste grote staartpenen zijn donkergrijs diep roze omzoomd.

De poten zijn donkergrijs met zwarte nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 27 november 2019.

opmerkingen:

De Barabandparkiet is geplaatst op de CITES appendix II en de Europese soortenlijst bijlage B.

In de versie 1.2 van 2019 is de rubriek Aankoop en Verkoop aangepast aan de nieuwste CITES verordeningen.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Barrabandparkiet** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van deze natuurlijke gedragingen¹⁶ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Barrabandparkiet lang in een goede gezondheid verkeren.

Ze kunnen wel 25 jaar oud worden.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij papegaaiachtigen bekend zijn.

Veel voorkomende ziekten bij papegaaien en parkieten zijn::

Virale aandoeningen;

Bacteriële en mycotische aandoeningen;

Parasitaire aandoeningen;

Voedingsgerelateerde stoornissen;

Vederafwijkingen;

Intoxicaties;

Reproductiestoornissen;

Overige frequent voorkomende aandoeningen zoals:

jicht, kropstase, luchtzakscheuren, tumoren, doorgroeien van snavel

Een ziekte, eigen aan de Barrabandparkiet is de plotseling optredende pootverlamming. Dit kan te wijten zijn aan de stress of een onevenwichtige voeding.

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

---

¹⁶ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Barrabandparkiet.

Barrabandparkieten worden bij voorkeur ondergebracht in een buitenvolière of lange vlucht. Een vlucht of volière moet bijvoorbeeld een stahoogte hebben van minimaal 200 cm. De lengte is het belangrijkste. Hoe langer, hoe beter. Een vlucht is minimaal 250 cm lang en ca. 70 cm. breed.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij voorkeur ook kunnen beschikken over een nachtverblijf dat droog en tochtvrij is en waarin de luchtvochtigheid ca. 60% bedraagt.

Ook is het mogelijk in de winterperiode de wanden van de volière af te dekken met glasplaten.

De parkieten zijn winterhard, maar voorkomen moet worden dat nagels en tenen bevroren raken.

In de buitenvolières die niet van boven zijn afgedekt dient men de mest op de bodem regelmatig te verwijderen. Parkieten vertoeven graag op de grond waar ze zoeken naar steentjes, gevallen voer, ingewaaid blad en dergelijke. Dit schoonmaken van de bodembedekking dient vooral om worminfecties en coccidiose te voorkomen. Deze ziektes worden vaak verspreid door mest van overvliegende vogels.

Ook de zitstokken dienen regelmatig te worden afgewassen om oogontstekingen te voorkomen.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Barrabandparkiet is aanvullend onderstaand van toepassing:

De Barrabandparkiet is een rustige en verdraagzame vogel die buiten het broedseizoen wel in een ruime volière met andere tropische vogels kan worden gehouden.

Voorkeur gaat uit om zeker in het broedseizoen de vogels per koppel in een afzonderlijke vlucht te houden.

De vogels knagen niet aan hout, de volière kan wel van hout gemaakt worden. Ze hebben wel graag jonge fruitboomtakjes of wilgentakjes.

Het fokken met de Barrabandparkiet.

De Barrabandparkieten zijn vanaf het tweede jaar broedrijp. Ervaren fokkers kiezen als broedpaar liever iets oudere vogels.

Het broedseizoen begint vanaf de maand maart..

Het zijn holenbroeders die in een hangend gesloten vierkant nestblok van 25 x 25 x60 cm, met een invlieggat van 8 cm hun eieren leggen. Bij aanvang van het broedseizoen moeten deze nestblokken schoon en ontsmet zijn.

De vogels maken niet zelf een nest. Onder in het broedblok kan een plaatje gelegd worden met een komvormige uitholling. Als nestmateriaal wordt een laagje houtkrullen van 5 cm. dikte gebruikt.

Gedurende de opfoktijd van de jongen kan dit een aantal keren worden verschoond.

De vogels doen niet meer dan één broedronde per jaar en dan worden tussen de 4 en 7 witte eieren

om de dag gelegd. De pop broedt zelf de eieren uit. Het eerste ei komt na 20 - 21 dagen uit en daarna volgt de rest.

Het uitkomstpercentage is afhankelijk van het weer en dan vooral van het vochtigheidspercentage.

De ouders brengen zelf hun jongen groot.

De jonge vogels lijken doorgaans op de pop. Jonge mannen zijn vaak te herkennen aan bruine veertjes in de keelbevedering.

Na 52 dagen zijn de jongen in zoverre zelfstandig dat ze bij de ouders weg kunnen (bijlage 1 van Besluit houders van dieren 2014).

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1976, blz. 165 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast worden ook diverse kleurmutaties gefokt die erfelijk vastgelegd zijn.

Door de NBvV zijn voor de soorten uit het geslacht *Polytelis* standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

De Barrabandparkiet is een zaadeter.

Er zijn voor deze parkieten diverse zaadmengelingen beschikbaar. Diverse fokkers kiezen voor mengelingen voor grote parkieten. Wel moet voorkomen worden dat de vogels te vet raken.

Het zaadmengsel wordt aangevuld met eivoer, kiemzaad, fruit en groenvoer.

Voor parkieten is fabrieksmatige eivoer beschikbaar met een grove structuur en verrijkt met gedroogde insecten, gedroogde garnalen, rozenbottels, lijsterbessen en rozijnen.

Naast grit, kalk en kiezel kan avi terra = bodemmineralen worden toegevoegd aan het voedsel aanbod.

Barrabandparkieten hebben een lagere vochtopname dan zangvogels. Toch moet ook aan deze vogelsoorten vers drinkwater aangeboden worden. Bij toevoeging van vitamines aan het drinkwater moet de hoeveelheid drinkwater verdubbeld worden. Beter is de vitamines door het zaad te mengen.

De vogels baden zelden in open schalen. Ze kunnen ook dagelijks met een sproeier nat gespoten worden. Ook een fikse regenbui is een probaat middel.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Barrabandparkieten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De Bergparkieten worden gedurende een periode van 5 jaar beschouwd als Eigen Kweek en ondergebracht in een grote klapkooi..

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten om gehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrès worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten

pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 6 - 7 mm.

De houder van een ongeringde vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Barrabandparkiet niet verplicht. (Besluit natuurbescherming art. 3.27, lid 1 onderdeel c onder 2)

Aankoop en Verkoop

De aanschaf van een Barrabandparkiet als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Omdat de Barrabandparkiet geplaatst is op de Europese soortenlijst, bijlage B, moet de verkoper voor iedere verkochte vogel een overdrachtverklaring opstellen en een exemplaar daarvan beschikbaar stellen aan de koper.

Daarnaast verdient het aanbeveling ook een kopie van deze houderijrichtlijn aan de koper beschikbaar te stellen.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Barrabandparkiet is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Papegaaiachtige vogels en parkieten kunnen veel geluid produceren.

Als deze bedrijfsmatig worden gehouden wordt het vogelverblijf een inrichting genoemd. (bedrijfsmatig is b.v. een op winst gerichte bedrijfsmatige exploitatie)

Dan is de Wet milieubeheer van toepassing.

Indien papegaaiachtige vogels en parkieten hobbymatig worden gehouden is er geen sprake van een Wet milieu-inrichting, maar geldt de Algemene Politie Verordening APV.

De APV regelt het volgende:

(Geluid)hinder door dieren:

Diegene die de zorg heeft voor een dier, moet voorkomen dat dit voor de omwonende of overigen voor de omgeving (geluid)hinder veroorzaakt.

Advies: raadpleeg voor de bouw van een vogelverblijf voor papegaaiachtige vogels en parkieten altijd eerst de Gemeente van uw woonplaats.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Barrabandparkieten enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of

vogelkooi zal deze vogelsoort vermoedelijk geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn - ethiek en Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Herman Hoentjes, D. Boesveld, R. den Hollander, fokkers van Barrabandparkieten.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van voliëre- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met voliëre- en kooivogels door leden van de NBvV.

Standaardeisen overige Australische parkieten, uitgave van de NBvV 2010 -2020, blz. 6 – 8, opgesteld door de TC voor Tropische vogels en parkieten

Diergeneeskundig memorandum, Bijzondere Gezelschapsdieren 2013.

Joseph M. Forschaw, *Parrots of the World*, ISBN 978 1408130346

Josep de Hoy, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 1997, deel 4, ISBN 8487334229

Adri van Kooten, Heinz Schnitke en Herman Kremer, *Papegaaien en Parkieten handboek 2013*, in 2 delen.

Thiely de Moor, *Papegaaien van A tot Z, alles wat u moet weten over het houden van papegaaien*,

Bloemendaal uitgevers, 2007, ISBN 978 9077462362.

Links.

BirdLife International 2012. *Polytelis swainsonii*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Bijlage A

Huisvestingsmatrix voor vogels uit cluster 7c

Parkieten

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolière met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volière Binnen vlucht Inclusief broedblokken die ook gebruikt worden als slaapnesten Vluchtkooi 120 x 100 x 80 cm.	
	Voorbereiding broedseizoen	Het aanbrengen van nestkastjes of broedblokken in de volière, vlucht of nachthok.	
	Broedseizoen	Nestgelegenheid in vluchten, volières en aangebouwde nachthokken.	
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volière, vlucht of vluchtkooi	
Vogels tot 24 cm.	Voorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 120 x 40 x 50 cm. of kleine volière	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgeschreven Tentoonstellingskooi – of volière	
	Rustperiode	Zie start matrix	

Parkieten worden gehouden in volières en vluchten met, bij voorkeur, een aangebouwd nachthok.

Ter voorbereiding op de deelname aan een tijdelijke tentoonstelling worden de kleine vogels tot ca. 24 cm. ondergebracht in grote kooien,

De grote soorten in binnenhuis opgestelde kleine volières.